

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕПАРТАМЕНТ ОСВІТИ І НАУКИ
ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
**МІЖРЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ
ХУДОЖНЬОГО МОДЕЛЮВАННЯ І ДИЗАЙНУ М.ЛЬВОВА**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор МЦ ПТО ХМД м.Львова
Наталія ОВЕРКО

ПОЛОЖЕННЯ

**про порядок розроблення та реалізацію освітньо-професійних програм
у Міжрегіональному центрі професійно-технічної освіти
художнього моделювання і дизайну м.Львова**

1. Загальні положення

1. Положення про порядок розроблення та реалізацію освітньо-професійних програм у Міжрегіональному центрі професійно-технічної освіти художнього моделювання і дизайну м. Львова (далі - Положення) є невід'ємною складовою системи освітньої діяльності закладу освіти.

2. Положення розроблено відповідно до таких нормативно-правових документів: Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 р. № 2145-VIII; Закону України «Про фахову передвищу освіту» від 06.06.2019 р. № 524- IX; Постанови Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187 «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 10.05.2018 р. № 347 із змінами; Постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» зі змінами; Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 р. № 1341 «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій» зі змінами, внесеними згідно з Постановою КМУ від 12.06.2019 р. № 509; Національної рамки кваліфікацій приведеної у відповідність до Європейської рамки кваліфікацій для навчання впродовж життя (2020р.); Довідника користувача ЄКТС (ред. 2015р.); Листа Міністерства освіти і науки України від 05.06.2018 р. № 1/9 - 377 «Щодо надання роз'яснень стосовно освітніх програм»; Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів фахової передвищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07.2020 р. № 918; Методичних рекомендацій для розроблення профілів ступеневих програм, включаючи програмні компетентності та програмні результати навчання (2016 р.); Положення про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів фахової передвищої освіти, затвердженого наказом ДСЯО; Положення про організацію освітнього процесу у МЦ ПТО ХМД м. Львова.

3. Положення регулює порядок розроблення, розгляд, затвердження та реалізацію освітньо-професійних програм закладу освіти.

2. Основні терміни положення та їх визначення

У цьому Положенні терміни та скорочення вживаються в такому значенні:

Академічна мобільність - можливість учасників освітнього процесу навчатися, викладати, стажуватися чи проводити наукову (дослідницьку - у фаховій передвищій освіті) діяльність в іншому закладі освіти (науковій установі) на території України чи поза її межами.

Акредитація освітньої (освітньо-професійної) програми - оцінювання якості освітньої (освітньо-професійної) програми та освітньої діяльності закладу освіти за цією програмою на предмет відповідності стандарту фахової передвищої освіти, а також досягнення заявлених у програмі результатів навчання відповідно до критеріїв оцінювання якості освітньої програми.

Атестація - це встановлення відповідності результатів навчання здобувачів освіти вимогам освітньо-професійної програми та/або вимогам програми єдиного державного кваліфікаційного іспиту.

Фаховий молодший бакалавр - це освітньо-професійний ступінь, що здобувається на рівні фахової передвищої освіти і присуджується закладом освіти у результаті успішного виконання здобувачем освітньо-професійної програми. Обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі базової середньої освіти (після 9 класу) становить до 240 кредитів ЄКТС, у тому числі 120 кредитів ЄКТС за інтегрованою з нею освітньою програмою профільної середньої освіти професійного спрямування, що відповідає галузі знань та/або спеціальності. Обсяг освітньо-професійної програми фахового молодшого бакалавра на основі профільної середньої освіти становить 120-180 кредитів ЄКТС. При цьому 60 кредитів ЄКТС може бути зараховано на підставі визнання результатів навчання осіб, які вже здобули профільну середню освіту за відповідним або спорідненим спеціальності профілем

Галузь знань - основна предметна область освіти і науки, що включає групу споріднених спеціальностей, за якими здійснюється професійна підготовка.

Гарант освітньої програми - це науково-педагогічний або науковий працівник, який/яка працює за основним місцем роботи, несе відповідальність за якість освітньої програми, має науковий ступінь та/або вчене звання за відповідною чи спорідненою до освітньої програми спеціальністю, або належний досвід роботи в галузі. Призначення, права та обов'язки гаранта освітньої програми відносяться до автономії закладу освіти. Цей працівник/працівниця може виступати гарантом лише однієї освітньої програми.

Група забезпечення спеціальності - група педагогічних, науково-педагогічних та/або наукових працівників, для яких заклад освіти є основним місцем роботи і які відповідають за виконання освітньо-професійних програм за спеціальністю на певних рівнях вищої та фахової передвищої освіти, післядипломної освіти для осіб з вищою освітою та осіб з освітньо-кваліфікаційним рівнем молодшого спеціаліста, особисто беруть участь в освітньому процесі і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеними Ліцензійними умовами.

Дослідницька діяльність у сфері фахової передвищої освіти - діяльність закладу фахової передвищої освіти, спрямована на проведення наукових досліджень з метою отримання і використання нових знань та здійснення технічних і науково-технічних розробок.

Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система (ЄКТС) - система трансферу і накопичення кредитів, що використовується в Європейському просторі вищої освіти з метою надання, визнання, підтвердження кваліфікацій та освітніх компонентів і сприяє академічній мобільності здобувачів вищої освіти. Система ґрунтується на визначенні навчального навантаження здобувача вищої освіти, необхідного для досягнення визначених результатів навчання, та обліковується у кредитах ЄКТС.

Здатність до працевлаштування - наявність у випускників компетентностей (знань, умінь, інших особистісних характеристик), що необхідні для успішного працевлаштування.

Знання - осмислена та засвоєна суб'єктом наукова інформація, що є основою його усвідомленої, цілеспрямованої діяльності. Знання поділяються на емпіричні (фактологічні) і теоретичні (концептуальні, методологічні).

Кредит Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС) - одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження учасників професійного навчання, необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин.

Кваліфікація - офіційний результат оцінювання і визнання, який отримано, коли уповноважена установа встановила, що особа досягла компетентностей (результатів навчання) відповідно до стандартів вищої освіти, що засвідчується відповідним документом про освіту. Кваліфікації за обсягом класифікуються на повні та часткові, за змістом - на освітні та професійні. Кваліфікація вважається повною в разі здобуття особою повного переліку компетентностей відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій, що визначені відповідним стандартом. Кваліфікація вважається частковою в разі здобуття особою частини компетентностей відповідного рівня Національної рамки кваліфікацій, що визначені відповідним стандартом.

Кваліфікація освітня - це визнана закладом освіти та засвідчена відповідним документом про освіту сукупність встановлених стандартом фахової передвищої освіти та здобутих особою результатів навчання (компетентностей).

Кваліфікація професійна - це визнана кваліфікаційним центром, суб'єктом освітньої діяльності (зокрема, закладом освіти), іншим уповноваженим суб'єктом та засвідчена відповідним документом стандартизована сукупність здобутих особою компетентностей (результатів навчання), що дозволяють виконувати певний вид роботи або здійснювати професійну діяльність.

Компетентнісний підхід - підхід до визначення результатів навчання, що базується на їх описі в термінах компетентностей. Компетентнісний підхід є ключовим методологічним інструментом реалізації цілей Болонського процесу та за своєю сутністю є студентоцентрованим.

Компетентність - здатність особи успішно соціалізуватися, навчатися, провадити професійну діяльність, яка виникає на основі динамічної комбінації знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей.

Інтегральна компетентність - узагальнений опис кваліфікаційного рівня, який виражає основні компетентнісні характеристики рівня щодо навчання та/або професійної діяльності.

Загальні компетентності - універсальні компетентності, що не залежать від предметної області, але важливі для успішної подальшої професійної та соціальної діяльності здобувана в різних галузях та для його особистісного розвитку.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності - компетентності, що залежать від предметної області, та є важливими для успішної професійної діяльності за певною спеціальністю.

Контроль якості - процес оцінювання якості, який сфокусований на вимірюванні якості закладу освіти або освітньої програми. Включає певний набір методів, процедур, інструментів, що розроблені та використовуються для

визначення відповідності реальної якості встановленим стандартам. Ключовим елементом контролю якості є система доказів правильності оцінки якості.

Якість фахової передвищої освіти - відповідність умов провадження освітньої діяльності та результатів навчання вимогам законодавства та стандартам фахової передвищої, професійним та/або міжнародним стандартам (за наявності), а також потребам заінтересованих сторін і суспільства, що забезпечується шляхом здійснення процедур внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості.

Кредит ЄКТС - одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження здобувача освіти, яка використовується в Європейській кредитній трансферно-накопичувальній системі (ЄКТС), необхідного для досягнення визначених (очікуваних) результатів навчання. Певна кількість кредитів ЄКТС призначається всім компонентам освітньої програми та програмі в цілому. Обсяг одного кредиту ЄКТС становить 30 годин за Законом України «Про вищу освіту». Навантаження одного навчального року за денною формою навчання становить, як правило, 60 кредитів ЄКТС.

Критерії оцінювання - стосовно оцінювання виконання вимог освітніх програм - описи того, що і на якому рівні має зробити здобувач освіти для демонстрації досягнення результатів навчання.

Міжнародна стандартна класифікація освіти (МСКО) - розроблена ЮНЕСКО як всеохоплюючий статистичний опис національних систем освіти та методології для оцінки національних систем освіти порівняно з міжнародними рівнями. Основною одиницею класифікації МСКО є освітня програма. Крім того, МСКО класифікує програми за галузями знань, орієнтацією та призначенням програми.

Навчальний план - це основний нормативний документ закладу освіти, що визначає організацію навчального процесу підготовки фахівців, який складається на підставі освітньої (освітньо-професійної, освітньо-наукової) програми за кожним напрямом підготовки спеціальності.

Національна рамка кваліфікацій - це системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів. Національна рамка кваліфікацій ґрунтується на європейських і національних стандартах та принципах забезпечення якості освіти, враховує вимоги ринку праці до компетентностей працівників та запроваджується з метою гармонізації норм законодавства у сферах освіти і соціально-трудоких відносин, сприяння національному та міжнародному визнанню кваліфікацій, здобутих в Україні, налагодження ефективної взаємодії сфери освіти і ринку праці.

Освітня діяльність - діяльність закладів освіти, спрямована на організацію, забезпечення та реалізацію освітнього процесу.

Освітній компонент - самодостатня і формально структурована частина освітньо-професійної програми (наприклад, курс, модуль, навчальна дисципліна, семінар, виробнича практика тощо).

Освітня (освітньо-професійна, освітньо-наукова) програма - система освітніх компонентів на відповідному рівні вищої освіти в межах спеціальності, що визначає вимоги до рівня освіти осіб, які можуть розпочати навчання за цією програмою, перелік навчальних дисциплін і логічну послідовність їх вивчення, кількість кредитів ЄКТС, необхідних для виконання цієї програми, а

також очікувані результати навчання (компетентності), якими повинен оволодіти здобувач відповідного ступеня вищої освіти;

Освітньо-професійна програма у сфері фахової передвищої освіти - єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення визначених результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої та професійної кваліфікації;

Оцінювання студентів - формалізований процес визначення рівня опанування студентом запланованих (очікуваних) результатів навчання, що є необхідним для вдосконалення навчального процесу, підвищення ефективності викладання, розвитку студентів.

Програмні компетентності - найбільш важливі компетентності, що визначають специфіку та включаються в Профіль програми. Очікується, що програмні компетентності однакових програм в різних закладах освіти є подібними чи порівнюваними між собою.

Програмні результати навчання - знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити і виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої, освітньо-професійної програми або окремих освітніх компонентів.

Проектна (робоча) група - визначена наказом керівника закладу освіти група педагогічних, науково-педагогічних та/або наукових працівників, які відповідальні за започаткування освітньої діяльності за спеціальністю на певному рівні вищої освіти, фахової передвищої освіти та у сфері післядипломної освіти для осіб з вищою освітою і відповідають кваліфікаційним вимогам, визначеними Ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності.

Професійне визнання - стосується права власника кваліфікації на практичну діяльність і відповідний професійний статус. У межах Європейського Союзу визнання в професійних цілях визначається як правовий акт, за яким компетентний орган у приймаючій країні визнає, що кваліфікація, отримана за кордоном, прийнятна для здійснення на її території законодавчо регульованої професійної діяльності.

Профіль програми - документ європейського зразка, створений для представлення в усталеній формі основної інформації про освітню програму. Дозволяє точно позиціонувати освітню програму серед інших, співвіднести з тематикою наукових досліджень, чим полегшити її розуміння всіма основними зацікавленими особами/стейкхолдерами: здобувачами освіти, роботодавцями, дослідниками, викладачами, агенціями забезпечення якості тощо. Визначає предметну область, до якої належить дана освітня програма, її освітній рівень та специфічні особливості даної програми, які відрізняють її від інших подібних програм. Може бути самодостатнім документом або частиною Додатку до диплома (обсягом до 2 сторінок).

Спеціалізація - складова спеціальності, що може визначатися закладом фахової передвищої та передбачає одну або декілька профільних спеціалізованих освітніх, освітньо-професійних програм підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, вищої та післядипломної освіти.

Спеціальність - складова галузі знань, за якою здійснюється професійна підготовка.

Стандарт фахової передвищої освіти - сукупність вимог до освітньо-професійних програм фахової передвищої освіти, які є спільними для всіх освітньо-професійних програм у межах певної спеціальності.

Стейкхолдери - зацікавлені сторони, фізичні та юридичні особи, які мають легітимний інтерес у діяльності організації, тобто певною мірою залежать від неї або можуть впливати на її діяльність. Іноді їх називають групами інтересів або групами впливу.

Студентоцентроване (студентоорієнтоване) навчання - підхід до організації освітнього процесу, що передбачає:

- заохочення здобувачів фахової передвищої та вищої освіти до ролі автономних і відповідальних суб'єктів освітнього процесу;
- створення освітнього середовища, орієнтованого на задоволення потреб та інтересів здобувачів фахової передвищої та вищої освіти, зокрема надання можливостей для формування індивідуальної освітньої траєкторії;
- побудову освітнього процесу на засадах взаємної поваги і партнерства між учасниками освітнього процесу.

Уміння/навички - здатність застосовувати знання для виконання завдань та розв'язання проблем. Уміння/навички поділяються на когнітивні (що включають логічне, інтуїтивне та творче мислення) і практичні (що включають ручну вправність, застосування практичних способів (методів), матеріалів, знарядь та інструментів).

3. Освітньо-професійна програма

Освітня діяльність у закладі освіти на різних рівнях освіти здійснюється за відповідними освітньо-професійними програмами (надалі - ОПП).

ОПП МЦ ПТО ХМД м. Львова спрямовані на здобуття особами, які навчаються на рівні фахової передвищої освіти за освітньо-професійним ступенем фаховий молодший бакалавр.

Основою для розроблення ОПП є стандарт фахової передвищої освіти за відповідною спеціальністю для фахової передвищої освіти, який визначає такі вимоги до освітньої програми:

- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахової передвищої освіти;
- перелік компетентностей випускника;
- нормативний зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти;
- вимоги до наявності системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги професійних стандартів (у разі їх наявності).

За відсутності затвердженого стандарту фахової передвищої освіти за відповідною спеціальністю за ступенем фахової передвищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

Нормативна тривалість навчання за ОПП визначається в академічних роках. Для рівнів фахової перед вищої освіти навчальне навантаження

здобувача освіти денної форми, як правило, складає 60 кредитів ЄКТС за один академічний рік.

ОПП містить чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу освіти. Цілі ОПП та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін, тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

Мовою освітнього процесу за ОПП у закладі освіти є державна мова.

Основні принципи, на базі яких розробляються ОПП:

- системність - дотримання відповідності мети, змісту ОП, методів, форм, засобів, технологій і механізмів реалізації освітнього процесу очікуваним результатам навчання;
- наступність - наявність послідовного зв'язку між різними етапами освітнього процесу та рівнями вищої освіти/ступенем фахової передвищої освіти;
- інноваційність та інтегрованість освіти і науки - врахування сучасних досягнень розвитку науки та відображення результатів наукових досліджень у змісті освітніх програм;
- студентоцентрованість - зорієнтованість освітнього процесу на студента, його здатність навчатися та набувати ним відповідних компетентностей;
- формування компетентностей студентів їхніх результатів навчання;
- врахування потреб, інтересів та вимог усіх зацікавлених сторін;
- інтеграція освітнього процесу у Європейський простір освіти;
- модульність - структурування змісту освітніх програм;
- збалансованість та реалістичність освітніх програм - об'єктивність присвоєння кредитів компонентам освітніх програм, здатність здобувачів у визначені терміни навчання набути очікувані компетентності за результатами виконання програми;
- гнучкість та мобільність структури освітніх програм - можливість адаптації структури і змісту освітніх програм до змін потреб та інтересів зацікавлених сторін;
- відповідність освітніх програм Національній рамці кваліфікацій.

4. Вимоги до освітньо-професійних програм

Обсяг ОПП визначається Законом України «Про освіту», Законом України «Про фахову передвищу освіту» та іншими нормативно-правовими документами і становить для фахового молодшого бакалавра:

- на основі профільної середньої освіти становить 120-180 кредитів ЄКТС, з яких до 60 кредитів ЄКТС може бути зараховано на підставі визнання результатів навчання осіб, які здобули профільну середню освіту за відповідним або спорідненим спеціальності профілем.
- на основі базової середньої освіти становить до 240 кредитів ЄКТС, у тому числі 120 кредитів ЄКТС за інтегрованою з нею освітньою програмою профільної середньої освіти професійного спрямування, що відповідає галузі знань та/або спеціальності.
- на основі професійної (професійно-технічної) освіти, фахової передвищої освіти або вищої освіти визначається закладом фахової передвищої освіти

з урахуванням визнання раніше здобутих результатів навчання. Обсяг такої програми становить не менше 50 відсотків загального обсягу освітньо-професійної програми на основі профільної середньої освіти.

5. Структура та зміст освітньо-професійних програм

ОПП закладу освіти орієнтуються на студента, створюють умови для формування індивідуальних траєкторій навчання та спрямовані на розширення можливостей особи щодо працевлаштування і до подальшого навчання з вищим рівнем автономності.

ОПП повинні проектуватись у спосіб, що сприяв би розвитку певного набору компетентностей, які вважаються корисними та потрібними для академічної, професійної та/або професійно-технічної сфери, своєчасно адаптуватися до вимог ринку праці та до професійних потреб осіб, що навчаються.

Зміст ОПП, крім професійної підготовки, повинен забезпечувати формування в осіб, які навчаються, ключових компетентностей, необхідних для самореалізації, активної громадянської позиції, соціальної злагоди і здатності до працевлаштування у суспільстві знань, зокрема:

- формування духовних і моральних цінностей на рівні, який сприятиме їх інтеграції у суспільство і становленню активної громадянської позиції в суспільстві;
- формування картини світу, адекватної сучасному рівню наукових знань про нього (у відповідності до рівня фахової передвищої освіти), базових компетентностей у галузі науки та техніки;
- комунікативну компетентність, культурну освіченість, здатність до інтеграції у національну і світову культуру;
- сприяння багатогранному розвитку особистості, у тому числі - формування вміння навчатися із високим рівнем самостійності, критичне мислення, творчий підхід, ініціативність, здатність розв'язувати проблеми із застосуванням здобутих знань та навичок, вміння оцінювати ризики, рішучість і конструктивне управління почуттями, підприємливість.

Зміст ОПП, освітні компоненти, які включені до ОПП, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання ОПП складається за структурою, єдиною для всіх галузей знань і спеціальностей.

Освітньо-професійна програма містить:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за програмою;
- зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання;
- обсяг кредитів ЄКТС, необхідний для здобуття ступеня фахової передвищої освіти;
- перелік освітніх компонентів і логічну послідовність їх виконання;
- вимоги професійних стандартів (за наявності);
- форми атестації здобувачів фахової передвищої освіти;
- вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості фахової передвищої освіти;

- перелік компетентностей випускника.

Освітньо-професійні програми фахової передвищої освіти можуть мати корекційно-розвитковий складник для осіб з особливими освітніми потребами.

Освітньо-професійні програми фахової передвищої освіти повинні передбачати освітні компоненти для вільного вибору здобувачів фахової передвищої освіти.

Основними структурними елементами ОПП є:

- титульна сторінка;
- лист погодження ОПП;
- передмова;
- профіль ОПП;
- перелік компонентів та їх логічна послідовність;
- форма атестації здобувачів освіти;
- матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми;
- матриця забезпечення програмних результатів навчання відповідним компонентам ОПП.

При оформленні **Титульної сторінки** зазначаються:

- тип освітньої програми (освітньо-професійна, освітньо-наукова);
- повна назва освітньої програми;
- рівень освіти;
- номер і назва спеціальності та галузі знань відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 р. № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» зі змінами;
- кваліфікація, що складається з інформації про здобутий особою ступінь/рівень освіти, спеціальність та спеціалізацію (за наявності), та в певних випадках - професійна кваліфікація.

При оформленні **Листа погодження** слід враховувати, що: при заповненні даних про циклову комісію (ЦК) і педагогічну раду зазначається повна назва ЦК і педагогічної ради закладу освіти.

При оформленні **Передмови** зазначаються: дані про стандарт фахової передвищої освіти, на основі якого розроблена освітня програма (за наявності); інформація про розробників ОПП із зазначенням наукового ступеня, посади та назви структурного підрозділу за основним місцем роботи;

Профіль освітньої програми розробляється для полегшення розуміння ОПП вступниками на навчання, здобувачами фахової передвищої освіти, роботодавцями, викладачами, випускниками закладу освіти, професіоналами, керівниками закладу освіти, агенціями забезпечення якості освіти, органами ліцензування й акредитації тощо. У профілі освітньої програми наводиться короткий опис її основного призначення, що містить суттєву інформацію про програму, визначає її характерні риси, місце в освітньому просторі.

Профіль освітньої програми складається з таких елементів:

Загальна інформація (титул програми):

Повна назва закладу освіти та структурного підрозділу. Вказується повна назва закладу освіти та випускових(ої) циклових комісій(ї), що забезпечують підготовку здобувачів фахової передвищої освіти за освітньою програмою.

Рівень/ступінь фахової передвищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу. Вказується рівень/ступінь фахової передвищої освіти та повна назва кваліфікації мовою оригіналу, які присуджуються на основі успішного завершення даної освітньої програми.

Офіційна назва освітньої програми. Вказується назва освітньої програми. Якщо програма є мульти- чи міждисциплінарною, то в назві освітньої програми має бути чітко артикульована перша спеціальність або кваліфікація.

Тип диплому та обсяг освітньої програми. Вказується тип диплому - одиничний, подвійний, спільний. Обсяг вказується в кредитах ЄКТС та роках.

Наявність акредитації. Подається інформація про акредитацію освітньої програми, у т.ч. іноземну чи міжнародну. Вказується: назва організації, яка надала акредитацію даній освітній програмі; період акредитації (вказується серія, номер, дата та термін дії сертифікату про акредитацію).

Цикл/рівень. Вказуються цикли/рівні освітньої програми відповідно до Національної рамки кваліфікацій України (далі - НРК України).

Передумови. Вказуються вимоги щодо попередньої освіти та, за необхідності, наводяться умови, що обмежують перехід на цю освітню програму.

Мова(и) викладання. Вказується інформація про мову(и) викладання.

Термін дії освітньої програми. Вказується термін дії освітньої програми до її наступного планового оновлення. Цей термін не може перевищувати періоду акредитації.

Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми.

Вказується адреса сторінки освітньої програми на офіційному сайті закладу освіти.

Мета освітньої програми. Зазначається чітко та коротко формулювання мети (у двох- трьох реченнях), із врахуванням рівня кваліфікації.

Характеристика програми:

Предметна область програми. Зазначається галузь знань, спеціальність та спеціалізація (за наявності).

Орієнтація освітньої програми. Зазначається вид освітньої програми: для фахового молодшого бакалавра - освітньо-професійна.

Відповідно до Міжнародної стандартизованої класифікації освіти (МСКО) освітньо- професійна та освітньо-наукова програми можуть мати такі орієнтації:

академічна - визначається як «освітньо-професійна академічна» або «освітньо-наукова академічна» з наданням академічної кваліфікації;

прикладна - визначається як «освітньо-професійна прикладна» або «освітньо-наукова прикладна» з можливістю надання академічної кваліфікації та професійної кваліфікації.

Доцільно коротко охарактеризувати наукову орієнтацію та професійні (спеціалізаційні) акценти.

Основний фокус освітньої програми та спеціалізації. Зазначаються загальна і спеціальна освіта в галузі / предметній області / спеціальності та ключові слова. Також наводяться ключові слова, що характеризують цю освітню програму.

Особливості програми. Зазначаються вимоги щодо міжнародної мобільності, мови навчання, спеціальних практик тощо. Також можуть вказуватися

узгодженість освітньої програми із програмами інших країн, експериментальний характер освітньої програми та інші особливості, які надає Закон України «Про фахову передвищу освіту» в контексті академічної автономії. Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання.

Придатність до працевлаштування. Коротко вказуються види економічної діяльності за національним класифікатором України «Класифікація видів економічної діяльності ДК 009:2010» (далі - КВЕД), професійні назви робіт за національним класифікатором України «Класифікатор професій ДК 003:2010» (далі - КП) та можливості професійної сертифікації.

Подальше навчання. Вказуються можливості для продовження навчання на вищому рівні.

Викладання та оцінювання.

Підходи до викладання та навчання. Коротко (до трьох рядків) описуються основні підходи, методи та технології, які використовуються в даній програмі.

Оцінювання. Описуються основні стратегії та методи оцінювання.

6. Програмні компетентності.

Інтегральна компетентність формується шляхом конкретизації інтегральної компетентності відповідного стандарту фахової передвищої освіти в контексті особливостей цієї освітньої програми. До затвердження стандарту фахової передвищої освіти за основу може використовуватися опис відповідного кваліфікаційного рівня НРК України.

Загальні компетентності (ЗК) можуть переноситися із однієї предметної області в іншу. Виділяються: компетентності, визначені стандартом фахової передвищої освіти спеціальності та, за наявності, професійним стандартом; компетентності, визначені закладом освіти.

Фахові компетентності (ФК) корелюють з описом відповідного кваліфікаційного рівня НРК України. Назви компетентностей формулюються із врахуванням категорій компетентностей НРК: знання, уміння, комунікація, автономія і відповідальність. Виділяються: компетентності, визначені стандартом фахової передвищої освіти спеціальності (передбачається 15-18 фахових компетентностей) та, за наявності, професійним стандартом: компетентності, визначені закладом освіти.

Якщо освітня програма передбачає наявність декількох неформальних спеціалізацій, то програмні компетентності доцільно формулювати для кожної спеціалізації окремо.

Програмні результати навчання повинні висвітлювати сукупність знань, умінь, навичок, набутих здобувачем фахової передвищої освіти у процесі навчання за освітньою програмою, що можна ідентифікувати, кількісно оцінити та виміряти.

Результати навчання мають бути:

- чіткими і однозначними, дозволяючи чітко окреслити зміст вимог до здобувача передвищої освіти;
- діагностичними (результати навчання повинні мати об'єктивні ознаки їх досягнення чи недосягнення);

- вимірюваними (має існувати спосіб та шкала для вимірювання досягнення результату прямими або непрямими методами, рівнів досягнення складних результатів).

Виділяються:

- програмні результати навчання, визначені стандартом фахової передвищої освіти спеціальності (стандарт визначає нормативний зміст підготовки - 15-20 узагальнених результатів навчання, які корелюються з програмними компетентностями) та, за наявності, професійним стандартом;

Ресурсне забезпечення реалізації програми

Кадрове забезпечення. Вказуються специфічні характеристики кадрового забезпечення, включаючи можливу участь закордонних фахівців та фахівців із практичним досвідом роботи за спеціальністю. Необхідно:

- коротко охарактеризувати професійні якості гаранта освітньої програми (керівника проектної групи, керівника групи забезпечення) та викладачів, залучених до реалізації програми, визначити ключові критерії їх відбору;
- надати обґрунтування причин залучення до викладання за програмою викладачів без наукових ступенів;
- охарактеризувати участь викладачів-практиків та іноземних фахівців у викладанні на цій програмі, зазначити їх унікальні характеристики з точки зору забезпечення успішної реалізації програми.

Матеріально-технічне забезпечення. Вказуються специфічні характеристики матеріально-технічного забезпечення - коротка характеристика використання в освітньому процесі матеріальної бази та технічних ресурсів, необхідних для успішної реалізації освітньої програми, з урахуванням її мети та специфічних особливостей. Необхідно підтвердити відповідність матеріальної бази та технічних ресурсів потребам освітнього процесу та ліцензійним вимогам, зокрема, слід охарактеризувати:

- аудиторії, лабораторії, їх оснащення необхідними ресурсами (у тому числі сучасними програмними продуктами), що забезпечують ефективне навчання (у тому числі самостійну роботу) студентів;
- оснащеність освітнього процесу сучасною комп'ютерною та мультимедійною технікою;
- упровадження в освітній процес передових інформаційних і комунікаційних технологій, зокрема дистанційного навчання, електронного контенту;
- створення об'єднань з науково-дослідними установами, промисловими підприємствами, установами та організаціями для інтеграції освітнього процесу з науковою та виробничою діяльністю;
- наявні бази для проведення науково-дослідних робіт в рамках поставлених пріоритетів освітньої програми.

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення. Вказуються специфічні характеристики інформаційного та навчально-методичного забезпечення. Необхідно охарактеризувати:

- бібліотеку закладу освіти;
- базову літературу (підручники, методичні посібники, монографії), що буде використана для викладання і навчання, та форми доступу до неї;

- бази даних періодичних наукових видань відповідного або спорідненого освітній програмі профілю.

Академічна мобільність.

Національна кредитна мобільність. Вказуються, наприклад, укладені угоди про академічну мобільність, про подвійне дипломування тощо (при наявності).

Міжнародна кредитна мобільність. Вказуються, наприклад, укладені угоди про міжнародну академічну мобільність, про подвійне дипломування, про тривалі міжнародні проекти, які передбачають включене навчання здобувачів фахової передвищої освіти тощо (при наявності).

Навчання іноземних здобувачів. Зазначаються умови та особливості освітньої програми в контексті навчання іноземних громадян (при наявності).

Перелік компонентів освітньої програми - документ, що містить розподіл загального обсягу кредитів освітньої програми, інформацію про види (форми) підсумкової атестації та документи, обов'язковими, так і вибірковими компонентами освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти (роботи), практики, кваліфікаційні роботи), заплановані на них кредити та форми підсумкового контролю.

Обсяг вибірових компонентів освітньої програми становить не менш як 25 відсотків загальної кількості кредитів ЄКТС освітньої програми.

Структурно-логічна схема освітньої програми передбачає опис логічної послідовності вивчення компонентів освітньої програми. Дані рекомендується наводити у табличній формі.

Форма атестації здобувачів фахової передвищої освіти.

Підсумкова атестація здобувачів фахової передвищої освіти може здійснюватися у формі захисту кваліфікаційної роботи або атестаційного іспиту (екзаменів) і захисту кваліфікаційної роботи (визначається стандартом фахової передвищої освіти відповідної спеціальності). Атестація здобувачів фахової передвищої освіти може здійснюватися у формі єдиного державного кваліфікаційного іспиту.

Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми. Наводиться двовимірна таблиця, що встановлює відповідність програмних компетентностей (загальних та спеціальних (фахових, предметних), визначених освітньою програмою, її компонентам. У заголовках рядків таблиці вказується перелік загальних та спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, а в заголовках стовпців компоненти освітньої програми. На перетині рядків та стовпців вказується позначка «+» (або інша), яка означає, що певна програмна компетентність забезпечується компонентом освітньої програми поточного стовпця.

Ця матриця використовується для встановлення повноти охоплення програмних компетентностей компонентами освітньої програми, зокрема:

- якщо у рядку відсутня позначка «+» (або інша), то відповідна компетентність не забезпечується жодним компонентом освітньої програми;
- відповідна компетентність під загрозою, бо залежить лише від одного - двох компонентів освітньої програми;

- якщо у рядку багато позначок «+» (занадто заповнений рядок), то відповідна компетентність домінує в освітній програмі за рахунок інших компетентностей;
- якщо у стовпці відсутня позначка «+», то відповідний освітній компонент є зайвим в освітній програмі;
- якщо у стовпці мало (одна-дві) позначок «+» (недостатньо заповнений стовпець), то відповідний освітній компонент не вносить істотного внеску в освітню програму;
 - якщо у стовпці багато позначок «+» (занадто заповнений стовпець), то відповідний освітній компонент домінує в освітній програмі.

Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми. Наводиться двовимірна таблиця, що встановлює відповідність програмних результатів навчання, визначених освітньою програмою, її компонентам. У заголовках рядків таблиці вказується перелік програмних результатів навчання, а в заголовках стовпців - компоненти освітньої програми. На перетині рядків та стовпців вказується позначка «+» (або інша), яка означає, що певний програмний результат навчання забезпечується компонентом освітньої програми поточного стовпця. Ця матриця використовується для аналізу повноти охоплення програмних результатів навчання компонентами освітньої програми, зокрема:

- якщо у рядку відсутня позначка «+» (або інша), то відповідний програмний результат навчання не засвоюється в процесі навчання за цією освітньою програмою;
- якщо у рядку мало (одна-дві) позначок «+» (недостатньо заповнений рядок), то відповідний програмний результат навчання під загрозою, бо залежить лише від одного-двох компонентів освітньої програми;
- якщо у рядку багато позначок «+» (занадто заповнений рядок), то відповідний програмний результат навчання домінує в освітній програмі за рахунок інших програмних результатів навчання;
- якщо у стовпці відсутня позначка «+», то відповідний освітній компонент є зайвим в освітній програмі;
- якщо у стовпці мало (одна-дві) позначок «+» (недостатньо заповнений стовпець), то відповідний освітній компонент не вносить істотного внеску в освітню програму;
 - якщо у стовпці багато позначок «+» (занадто заповнений стовпець), то відповідний освітній компонент домінує в освітній програмі.

7. Порядок розроблення, рецензування та затвердження освітньо-професійних програм

Нова ОПП розробляється за ініціативою керівництва закладу освіти, циклової комісії або ініціативної групи з числа педагогічних працівників закладу освіти.

Розроблення ОПП здійснюється на основі стандарту фахової передвищої освіти за відповідною спеціальністю для відповідного ступеня фахової передвищої освіти з урахуванням вимог професійних стандартів (у разі їх наявності) та включає такі етапи:

- створення проектної (робочої) групи, призначення гаранта освітньої програми, які затверджуються наказом директора закладу освіти;

- формування профілю ОПП;
- визначення освітніх компонентів ОПП.

Для розроблення ОПП створюється проектна (робоча) група, склад якої затверджується наказом директора закладу освіти за поданням голови ЦК на підставі пропозицій випускової(их) ЦК.

До складу проектних (робочих) груп обов'язково включаються голови, педагогічні працівники випускових(ої) комісій(ї), а також можуть включатися представники інших циклових комісій закладу освіти.

Проектна (робоча) група:

- здійснює аналіз ситуацію на ринку праці, вивчає потреби суспільства, професійного середовища, вимоги і запити партнерів, випускників освітніх програм відповідної спеціальності (галузі знань), проводить консультації зі студентами;
- вивчає аналогічні освітні програми у провідних закладах фахової передвищої освіти України та за кордоном;
- досліджує існуючу та прогнозу ситуацію в аспекті законодавчих та інституційних реформ;
- вивчає та аналізує дані приймальної комісії закладу освіти щодо кон'юнктури прийому абітурієнтів не менше, ніж за останні 5 років;
- обговорює назву та зміст майбутньої освітньої програми на випусковій ЦК із залученням: фахівців з інших ЦК, потенційних роботодавців, інших представників професійної спільноти, студентів старших курсів споріднених спеціальностей, випускників, які здобули відповідний освітній рівень/ступінь в минулі 2-3 роки;
- визначає перелік компетентностей фахівця, які необхідно розвинути (сформувати) в процесі підготовки за освітньою програмою на основі результатів аналізу, що має складатися з загальних (міжособистісних, системних та інших) відповідно до стандарту фахової передвищої освіти (перелік компетентностей випускника за відповідною спеціальністю/спеціалізацією для відповідного рівня освіти), та фахових компетентностей, що визначають унікальність/відмінність освітньої програми, з урахуванням Національної рамки кваліфікацій;
- складає Профіль ОПП підготовки відповідно до рівня присвоєваних кваліфікацій та з урахуванням типових видів занять випускників;
- визначає перелік запланованих програмних результатів навчання за ОПП: загальних - відповідно до стандарту фахової передвищої освіти та фахових - відповідно до переліку визначених фахових компетентностей. Для формування профілю програми обираються програмні результати навчання (кількістю 15-20);
- складає матриці, що надають можливість робочій групі виявити, які компетентності неохоплені повною мірою компонентами освітньої програми, які результати навчання дублюються в різних компонентах освітньої програми тощо; на цій підставі формує остаточний перелік і зміст компонент освітньої програми;

- надає проєкт освітньої програми в доступній формі роботодавцям (зацікавленим фахівцям) для погодження і підтримки введення відповідної освітньої програми;

- вносить при необхідності корективи та складає остаточний проєкт освітньої програми за встановленою формою;

- керівник робочої групи розробляє обґрунтування проєкту освітньої програми, в якому наводяться переваги введення освітньої програми, її особливості та відмінності від діючих в Україні та світі, структурно-логічна схема викладання дисциплін, що забезпечуватимуть досягнення запланованих програмних результатів навчання; погоджує його з відповідною випусковою комісією закладу освіти та представляє його на засіданні педагогічної ради закладу освіти. На засідання запрошуються члени робочої групи, фахівці-практики, студенти, партнери освітніх програм.

Залежно від рівня освіти до складу проєктної (робочої) групи спеціальності встановлюються такі вимоги:

- для освітньо-професійного ступеня фахового молодшого бакалавра у складі повинні бути не менш як три особи;

Очолює проєктну групу її керівник - гарант освітньої програми, відповідною або спорідненою до освітньої програми спеціальністю, призначений відповідно до наказу директора закладу освіти.

Дострокове припинення роботи й призначення нового гаранта ОП і членів проєктної групи здійснюється на підставі наказу директора закладу освіти.

Розроблений проєктною (робочою) групою проєкт ОПП розглядається заступником директора закладу освіти та скеровується на зовнішнє рецензування визнаними професіоналами в академічному та/або фаховому середовищі предметної області ОПП та розміщується на офіційному сайті закладу освіти для громадського обговорення.

Проєкт ОПП з урахуванням зауважень пропозицій та рекомендацій стейкхолдерів разом із зовнішніми рецензіями скеровується на погодження директору закладу освіти та подається для розгляду на педагогічній раді закладу освіти.

Педагогічна рада закладу освіти розглядає погоджений проєкт ОПП та затверджує освітню програму, яка вводиться в дію наказом директора закладу освіти.

На підставі відповідної ОПП розробляється навчальний план, який визначає перелік та обсяг компонентів ОПП (навчальні дисципліни, курсові проєкти (роботи), практики) у кредитах ЄКТС, послідовність їх вивчення, форми проведення навчальних занять та їх обсяг, графік навчального процесу, форми поточного і підсумкового контролю.

Проводиться введення в дію ОПП наказом директора закладу освіти та включення її до Правил прийому на навчання до закладу освіти. Навчання за новою ОПП проводиться в межах ліцензійного обсягу.

Освітні програми оприлюднюються на офіційному сайті закладу освіти в розділі «Освітній процес» («Ліцензування та акредитація») після затвердження педагогічною радою.

8. Порядок аналізу та удосконалення освітньо-професійних програм в процесі їх реалізації

Аналіз ОПП здійснюється з метою встановлення, чи ОПП досягає визначеної мети та чи відповідає потребам здобувачів фахової передвищої освіти, роботодавців, інших груп зацікавлених осіб і суспільства.

Актуальність ОПП визначається такими показниками:

- ступінь оновлюваності ОПП, участі роботодавців у розробці та внесенні змін, а також задоволеності студентів (випускників), що визначається за результатами опитувань або анкетування;
- рівень працевлаштування випускників на момент випуску із закладу освіти, що визначається за результатами анкетування;
- наявність міжнародної сертифікації ОПП;
- участь у міжнародних програмах академічної мобільності (за наявності);
- рейтинг за оцінками роботодавців або інша відповідна інформація від стейкхолдерів.

Регулярний аналіз та удосконалення ОПП закладу освіти в процесі їх реалізації організовує керівник робочої групи (гарант освітньої програми) із залученням її членів з метою забезпечення належного рівня освітніх послуг, формування конкурентоспроможних компетентностей та створення сприятливого й ефективного освітнього середовища для студентів.

До здійснення моніторингу залучаються стейкхолдери, педагогічні працівники, професіонали-практики, здобувані фахової передвищої освіти тощо.

Аналіз ОПП передбачає:

- встановлення відповідності освітньої програми досягненням науки у відповідній сфері знань, тенденціям розвитку економіки і суспільства;
- оцінювання врахування змін потреб здобувачів вищої освіти/фахової передвищої освіти, роботодавців та інших груп зацікавлених осіб;
- оцінювання спроможності студентів виконати навчальне навантаження освітньої програми та набути очікувані компетентності;
- вивчення затребуваності на ринку праці фахівців, які здобули фахову передвищу освіту за відповідною освітньою програмою.

Критерії, за якими проводиться моніторинг та удосконалення ОПП закладу освіти в процесі їх реалізації, формуються як у результаті зворотнього зв'язку з науково-педагогічними працівниками, студентами, випускниками, партнерами та роботодавцями, так і внаслідок прогнозування розвитку спеціальностей та потреб суспільства.

Для проведення моніторингу освітньої програми використовують:

- опитування (анкетування) здобувачів фахової передвищої освіти, роботодавців та інших груп зацікавлених осіб;
- аналіз результатів оцінювання досягнень здобувачів фахової передвищої освіти;
- порівняння з освітніми програмами інших спеціальностей та освітніми програмами інших закладів фахової передвищої освіти, в тому числі закордонних.

На підставі результатів поточного аналізу проєктна (робоча) група здійснює перегляд освітніх програм та фіксує зміни у протоколі.

Підставою для оновлення освітніх програм можуть бути:

- ініціатива керівництва закладу освіти, у випадку незадовільних висновків про її якість в результаті аналізу або аналізу динаміки набору здобувачів фахової передвищої освіти;
- ініціатива групи забезпечення з метою врахування змін, що відбулися на ринку освітніх послуг або ринку праці;
- наявність висновків про низьку якість за результатами різних процедур оцінки якості освітньої програми;
- ініціатива і пропозиції гаранта освітньої програми та/або науково - педагогічних працівників, які її реалізують;
- результати оцінювання якості освіти;
- об'єктивні зміни інфраструктурного, кадрового характеру та/або інших ресурсних умов реалізації освітньої програми;
- зміни нормативно-правової бази тощо.

До перегляду освітніх програм доцільно залучати роботодавців та зовнішніх, відносно освітньої програми, експертів.

Оновлені ОПП затверджуються педагогічною радою закладу освіти у встановленому порядку та вводяться в дію наказом директора закладу освіти.

ОПП закладу освіти переглядаються регулярно, але не рідше одного разу на 3 роки. Перегляд ОПП з метою їх удосконалення може здійснюватися щорічно.

Оновлені ОПП є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості фахової передвищої освіти закладу освіти, обов'язково оприлюднюються на офіційному сайті закладу освіти.

9. Прикінцеві положення

Це Положення набуває чинності з моменту затвердження його педагогічною радою закладу освіти в установленому порядку.

Це Положення є обов'язковим до виконання усіма структурними підрозділами закладу освіти, що є розробниками освітніх програм.

У зв'язку зі зміною законодавства й у разі необхідності до цього Положення можуть бути внесені доповнення та зміни шляхом їх розгляду та затвердження на педагогічній раді закладу освіти.

Контроль за виконанням цього Положення покладається на посадових осіб закладу освіти відповідно до їх функціональних обов'язків.

Розглянуто та схвалено педагогічною радою

Протокол №1 від 30.08.2022р.